

کنوانسیون اعلام فوری حوادث هسته‌ای

دولت‌های عضو این کنوانسیون،

با علم به اینکه فعالیتهای هسته‌ای در قلمرو تعدادی از دولت‌ها در حال انجام می‌باشد،

با توجه به اینکه اقدامات گسترده‌ای جهت تضمین ایمنی سطح بالای فعالیتهای هسته‌ای به منظور پیشگیری از حوادث هسته‌ای و کاهش اثرات چنین حوادثی در صورت وقوع، انجام پذیرفته و همچنان ادامه دارد،

با علاقه به تحکیم همکاریهای وسیعتر بین‌المللی در راستای توسعه و استفاده از انرژی هسته‌ای توأم با ایمنی.

با اعتقاد به ضرورت فراهم نمودن اطلاعات مربوط در خصوص حوادث هسته‌ای برای دولت‌ها در کوتاهترین زمان ممکن به منظور کاهش اثرات رادیولوژیکی در ماورای مرزها، و

با توجه به سودمندی توافقیهای دوجانبه و چندجانبه پیرامون تبادل اطلاعات در این زمینه،

به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱ - حدود اجراء:

- ۱

این کنوانسیون در صورت وقوع هر حادثه‌ای که دربرگیرنده تأسیسات یا فعالیتهای یک دولت عضو یا اشخاص حقیقی و حقوقی تحت صلاحیت یا کنترل آن موضوع بند (۲) زیر، که مواد رادیواکتیو از آنها منتشر گردد یا احتمال انتشار آن وجود داشته باشد و چنین حادثه‌ای منجر به انتشار مواد مزبور در ماورای مرزهای بین‌المللی گردیده و یا احتمالاً به آن منجر گردد و این امر برای دولت دیگر از نظر ایمنی رادیولوژیکی حائز اهمیت باشد، اجراء می‌شود.

- ۲

تأسیسات و فعالیتهای موضوع بند (۱) به شرح زیر می‌باشند:

الف - هر رآكتور هسته‌ای در هر محل كه واقع شده باشد،

ب - هرگونه تأسیسات چرخه سوخت هسته‌ای.

پ - هرگونه تأسیسات پسمانداری مواد رادیواکتیو،

ت - حمل و نقل و نگهداری سوخته‌های هسته‌ای یا پسمانهای رادیواکتیو،

ث - تولید، استفاده، نگهداری، واگذاری و حمل و نقل رادیو ایزوتوپها برای اهداف کشاورزی، صنعتی، پزشکی، علمی و تحقیقاتی، و

ج - استفاده از رادیو ایزوتوپها برای تولید برق جهت اهداف فضائی.

ماده ۲ - اعلام و اطلاع:

در صورت وقوع حادثه مشروح در ماده (۱)، (که از این پس "حادثه هسته‌ای" نامیده می‌شود) دولت عضو موضوع ماده مذکور باید:

الف - بی‌درنگ از طریق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (که از این پس "آژانس" نامیده می‌شود) یا به طور مستقیم، دولت‌های را که از نظر فیزیکی به‌گونه‌ای که در ماده (۱) مشخص شده تحت تأثیر قرار گرفته یا احتمالاً تحت تأثیر قرار خواهند گرفت و نیز آژانس را از حادثه هسته‌ای، ماهیت و زمان وقوع و محل دقیق آن در صورت اقتضاء مطلع نماید، و

ب - بی‌درنگ دولتهای موضوع بند (الف) را به طور مستقیم یا از طریق آژانس و نیز خود آژانس را از اطلاعات موجود در رابطه با کاهش اثرات رادیولوژیکی در آن کشورها به‌گونه‌ای که در ماده (۵) مشخص شده، آگاه نماید.

ماده ۳ - سایر حوادث هسته‌ای:

از نظر کاهش اثرات رادیولوژیکی، دولتهای عضو می‌توانند وقوع حوادث هسته‌ای غیر از حوادث مشروح در ماده (۱) را نیز اعلام نمایند.

ماده ۴ - وظایف آژانس:

آژانس باید:

الف - بی‌درنگ دولتهای عضو و دولتهای عضو آژانس و سایر دولتهائی را که از نظر فیزیکی به گونه‌ای که در ماده (۱) مشخص شده تحت تأثیر قرار گرفته یا احتمالاً تحت تأثیر قرار خواهند گرفت و سازمانهای بین‌الدولی بین‌المللی ذی‌ربط (که از این پس "سازمانهای بین‌المللی" نامیده می‌شوند) را به‌موجب بند (الف) ماده (۲) از دریافت اعلامیه مطلع نماید، و

ب - اطلاعات دریافتی به موجب بند (ب) ماده (۲) را بنا به تقاضای بی‌درنگ در اختیار هر یک از دولتهای عضو، دولتهای عضو آژانس یا سازمان بین‌المللی ذی‌ربط قرار دهد.

ماده ۵ - اطلاعات قابل ارائه:

۱ - اطلاعاتی که به موجب بند (ب) ماده (۲) ارائه می‌گردد باید شامل اطلاعات زیر که در آن موقع در دسترس دولت اعلام کننده است، باشد:

الف - زمان، محل دقیق در صورت اقتضاء و ماهیت حادثه هسته‌ای،

ب - تأسیسات یا فعالیت مربوط،

پ - علت احتمالی یا حتمی و گسترش قابل پیش‌بینی حادثه هسته‌ای در ارتباط با انتشار مواد رادیواکتیو در ماورای مرزها،

ت - خصوصیات کلی انتشار رادیواکتیو از جمله، تا حدی که عملی و مقتضی باشد، ماهیت، حالت احتمالی فیزیکی و شیمیائی و مقدار، ترکیب و ارتفاع مؤثر انتشار رادیواکتیو،

ث - اطلاعات مربوط به شرایط جوی و آبی فعلی و آتی که برای پیش‌بینی انتشار مواد رادیواکتیو در ماورای مرزها لازم است،

ج - نتایج کنترل محیطی در رابطه با انتشار مواد رادیواکتیو در ماورای مرزها،

چ - اقدامات به عمل آمده یا برنامه‌ریزی شده برای حفاظت محیط خارج از پایگاه،

ح - عملکرد پیش‌بینی شده انتشار رادیواکتیو در طول زمان.

۲ - اطلاعات مزبور در فواصل مناسب به وسیله اطلاعات بیشتری در مورد روند وضعیت اضطراری از جمله اتمام واقعی یا پیش‌بینی شده آن، تکمیل می‌گردد.

۳ - اطلاعات دریافتی به موجب بند (ب) ماده (۲) بدون محدودیت قابل استفاده است مگر در مواردی که چنین اطلاعاتی به طور محرمانه از سوی دولت عضو ارائه گردیده باشد.

ماده ۶ - مشاوره:

دولت عضوی که اطلاعاتی را به موجب بند (ب) ماده (۲) ارائه می‌نماید، تا حدی که به طور معقول عملی باشد با فوریت به تقاضای مشورت و یا اطلاعات بیشتری که از سوی دولت عضو تحت تأثیر قرار گرفته، درخواست گردیده از نظر کاهش اثرات رادیولوژیکی در دولت مزبور پاسخ خواهد داد.

ماده ۷ - مقامهای صالح و مراکز تماس:

۱ -

هر دولت عضو به طور مستقیم یا از طریق آژانس، مقامهای صالح خود و مرکز تماسی را که مسؤول صدور و دریافت اعلامیه و اطلاعات موضوع ماده (۲) می‌باشند به آژانس و سایر دولتهای عضو اعلام خواهد نمود. مراکز تماس یاد شده و کانون مرکزی در آژانس به طور پیوسته در دسترس خواهند بود.

۲ -

هر دولت عضو بی‌درنگ آژانس را از هر گونه تغییراتی که ممکن است در اطلاعات موضوع بند (۱) رخ دهد، آگاه خواهد نمود.

۳ -

آژانس فهرست مقامهای ملی و مراکز تماس مزبور و نیز مراکز تماس سازمانهای بین‌المللی ذی‌ربط را با جدیدترین تغییرات آن نگاهداری نموده، در اختیار دولتهای عضو و دولتهای عضو آژانس و سازمانهای بین‌المللی ذی‌ربط قرار خواهد داد.

ماده ۸ - کمک به دولتهای عضو:

آژانس طبق اساسنامه خود و بنا به درخواست دولت عضوی که خود دارای فعالیت هسته‌ای نبوده لیکن با یک دولت غیر عضو دارای برنامه هسته‌ای فعال هم مرز باشد، بررسی‌هایی را پیرامون امکان ایجاد و اجرای نظام کنترل تشعشع به منظور تسهیل دستیابی به اهداف این کنوانسیون انجام خواهد داد.

ماده ۹ - موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه:

دولت‌های عضو در راه پیشبرد منافع مشترک خود می‌توانند در صورتی که مقتضی بدانند موافقتنامه‌های دوجانبه یا چند جانبه‌ای را در رابطه با موضوع این کنوانسیون منعقد نمایند.

ماده ۱۰ - ارتباط با سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی:

این کنوانسیون به حقوق و تعهدات متقابل دولت‌های عضو به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود که به مسائل تحت پوشش این کنوانسیون مربوط می‌گردد یا به موجب موافقتنامه‌های بین‌المللی آتی که طبق موضوع و هدف این کنوانسیون منعقد خواهد شد، خللی وارد نمی‌سازد.

ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات :

-۱

در صورت بروز اختلاف بین دولت‌های عضو یا بین یک دولت عضو و آژانس در رابطه با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون، طرف‌های اختلاف به منظور حل و فصل آن از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت آمیز دیگری که برای حل اختلاف مورد قبول آنها باشد، با یکدیگر مشورت خواهند نمود.

-۲

چنانچه اختلافی از این قبیل بین دولت‌های عضو ظرف یک سال از تاریخ تقاضای مشورت به موجب بند (۱) قابل حل و فصل نباشد، بنا به تقاضای هریک از طرف‌ها، اختلاف مزبور به داوری و یا دیوان بین‌المللی دادگستری برای تصمیم‌گیری ارجاع خواهد گردید. در صورتی که اختلافی به داوری ارجاع گردد اگر ظرف شش ماه از تاریخ تقاضا، طرف‌های اختلاف قادر به توافق در مورد ترکیب هیأت داوری نگردند، هریک از آنها می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری یا دبیرکل سازمان ملل متحد درخواست تعیین یک یا چند داور را بنماید. در مواردی که تقاضای متعارضی از سوی طرف‌های اختلاف ارسال گردد، تقاضایی که به دبیر کل سازمان ملل متحد تقدیم گردیده، دارای اولویت خواهد بود.

-۳

هر دولتی می‌تواند به هنگام امضاء تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، اعلام کند که خود را ملزم به رعایت یک یا هر دو روش حل اختلاف که در بند (۲) پیش‌بینی گردیده است، نمی‌داند. سایر دولتهای عضو ملزم به رعایت تشریفات حل اختلاف پیش‌بینی شده در بند (۲) در ارتباط با دولت عضوی که اعلامیه مزبور برای آن معتبر و مجری است نخواهند بود.

-۴

دولت عضوی که اعلامیه‌ای طبق بند (۳) صادر نموده است می‌تواند در هر موقع انصراف از آن را به "امین اسناد" اعلام نماید.

ماده ۱۲ - قابلیت اجرا :

-۱

این کنوانسیون برای امضای کلیه دولتها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل متحد برای نامیبیا، در دفتر مرکزی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دروین و دفتر مرکزی سازمان ملل متحد در نیویورک به ترتیب از (۲۶) سپتامبر و (۶) اکتبر ۱۹۸۶ میلادی برابر با (۴) و (۱۴) مهرماه ۱۳۶۵ هجری شمسی به مدت دوازده ماه یا تا زمان لازم‌الاجرا شدن آن، هرکدام از مدتها که طولانی‌تر باشد، مفتوح خواهد بود.

-۲

هریک از دولتها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل متحد برای نامیبیا، میتوانند رضایت خود را نسبت به متعهد شدن به این کنوانسیون، از طریق امضاء یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب پس از امضای مشروط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا از طریق تودیع سند الحاق، اعلام نمایند. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد "امین اسناد" تودیع خواهد گردید.

-۳

این کنوانسیون سی روز پس از اعلام رضایت سه دولت نسبت به متعهد شدن به آن، لازم‌الاجرا خواهد شد.

-۴

برای هر دولتی که رضایت خود را نسبت به متعهد شدن به این کنوانسیون بعد از لازم‌الاجرا شدن آن اعلام می‌دارد، این کنوانسیون سی روز پس از تاریخ اعلام رضایت، برای آن دولت لازم‌الاجرا خواهد شد.

-۵

الف -

این کنوانسیون برای الحاق سازمانهای بین‌المللی و سازمانهای اتحاد منطقه‌ای که از سوی دولت‌های حاکم تشکیل گردیده و برای مذاکره، انعقاد و اجرای موافقتنامه‌های بین‌المللی در مورد مسائل تحت پوشش این کنوانسیون ذی‌صلاح می‌باشد، به نحوی که در این ماده مقرر گردیده است، مفتوح خواهد بود.

ب -

سازمانهای مزبور در مواردی که در حیطه صلاحیت آنها می‌باشد، حقوق و تعهداتی را که این کنوانسیون برای دولت‌های عضو قائل گردیده است، از سوی خود اعمال و اجرا خواهند نمود.

پ -

سازمان مزبور به هنگام سپردن سند الحاق، باید اعلامیه‌ای حاکی از حدود صلاحیت خود را در مورد مسائل تحت پوشش این کنوانسیون برای "امین اسناد" ارسال نماید.

ت -

سازمان یاد شده دارای حق رأی، اضافه بر آنچه دولت‌های عضو از آن برخوردار هستند، نخواهد بود.

ماده ۱۳ - اجرای موقت :

هر دولتی می‌تواند پس از امضاء یا در تاریخ دیرتری قبل از لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون در مورد آن دولت، اعلام نماید که به طور موقت آن را اجرا خواهد نمود.

ماده ۱۴ - اصلاحیه‌ها :

-۱

هر دولت عضو می‌تواند اصلاحیه‌هایی را در مورد این کنوانسیون پیشنهاد نماید. اصلاحیه پیشنهادی به "امین اسناد" تسلیم می‌گردد و او به فوریت آن را بین کلیه دولتهای عضو توزیع خواهد نمود.

-۲

چنانچه اکثریت دولتهای عضو تقاضای برگزاری اجلاسی را برای بررسی اصلاحیه‌های پیشنهادی بنمایند، "امین اسناد" همگی دولتهای عضو را به حضور در چنین اجلاسی که نباید زودتر از سی روز پس از انتشار دعوتنامه برپا گردد، فرا خواهد خواند. هرگونه اصلاحیه‌ای که در اجلاس به تصویب اکثریت دو سوم تمام دولتهای عضو برسد در پروتکلی منعکس می‌گردد که برای امضای همه دولتهای عضو در وین و نیویورک مفتوح خواهد بود.

-۳

پروتکل یاد شده سی روز پس از اعلام رضایت سه دولت نسبت به متعهد شدن به آن لازم‌الاجرا خواهد شد. برای هر دولتی که رضایت نسبت به متعهد شدن به پروتکل را پس از لازم‌الاجرا شدن آن اعلام کند، پروتکل مزبور سی روز پس از تاریخ اعلام رضایت، لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۵ - کناره‌گیری :

۱- هر دولت عضو می‌تواند با اطلاعیه کتبی به "امین اسناد" از این کنوانسیون کناره‌گیری نماید.

۲- کناره‌گیری یک سال پس از تاریخی که "امین اسناد" اطلاعیه مربوط را دریافت نماید قابل اجرا خواهد شد.

ماده ۱۶ - امین اسناد :

۱- دبیر کل آژانس "امین اسناد" این کنوانسیون خواهد بود.

۲- دبیر کل آژانس تمامی دولتهای عضو وسایر دولتها را بی‌درنگ از موارد زیر آگاه خواهد نمود:

الف - امضای این کنوانسیون یا هر پروتکل اصلاحی،

ب - تودیع هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق که مربوط به این کنوانسیون یا هر پروتکل اصلاحی باشد،

پ - هر اعلاميه يا انصراف از آن طبق ماده (۱۱)،

ت - هر اعلاميه اجراى موقت اين کنوانسيون طبق ماده (۱۳)،

ث - لازم الاجرا شدن اين کنوانسيون و هر اصلاحيه آن، و

ج - هر گونه کناره گيرى انجام شده به موجب ماده (۱۵).

ماده ۱۷ - اعتبار متون و نسخه هاى مصدق :

نسخه اصلى اين کنوانسيون که اعتبار متون عربى، چينى، انگليسى، فرانسوى، روسى و اسپانيايى آن برابر است، نزد دبیرکل آژانس بين المللى انرژى اتمى توديع خواهد شد و او نسخه هاى مصدق آن را به دولتهائى عضو و ساير دولتها ارسال خواهد نمود.

در تأييد مراتب فوق، امضاء کنندگان زير که به نحو مقتضى مجاز شده اند اين کنوانسيون را که براى امضاء به گونه پيش بينى شده در بند (۱) ماده (۱۲) مفتوح مى باشد، امضاء نموده اند.

اين کنوانسيون در اجلاس ويژه کنفرانس عمومى آژانس بين المللى انرژى اتمى در وين به تاريخ بيست و ششم سپتامبر يک هزار و نهصد و هشتاد و شش ميلادى (۱۳۶۵/۷/۴ هجرى شمسى) به تصويب رسيد.